

EXPERIMENTAL- JA ULTRAKEVYTTOIMIKUNTA

PÖYTÄKIRJA 9/2006

Asia: EUT:n kokous no 9 / 06
Paikka: SIL:n toimitalo, Helsinki-Malmin lentoasema
Aika: **Maanantai 25.09.2006 klo 17.25**
Osallistujat: Tom Arppe, Torbjörn Bengtström, Markku Hakamäki, Jouni Laukkanen, Toni Mäkelä, Nils Rostedt, Ilkka Ruohonen, Markku Salminen, Jorma Sucksdorff, ja Jyrki Viitasaari.
Poissa: Jari Lanteri ja Kai Pätsi.

1. **Kokouksen avaus ja päätösvaltaisuus:** Jouni Laukkanen avasi kokouksen, joka todettiin päätösvaltaiseksi.
2. **Kokouksen järjestäytyminen:** Kokouksen puheenjohtajaksi esitettiin ja valittiin Jouni Laukkanen ja sihteeriksi Torbjörn Bengtström.
3. **Edellisen kokouksen pöytäkirjan ja esityslistan hyväksyminen:** Päätettiin käsitellä edellisen kokouksen pöytäkirja seuraavassa kokouksessa. Esityslista hyväksyttiin seuraavin muutoksina: RF-4d Tuulialaa koskevan rakennuslupahakemuksen käsittely lisättiin esityslistaan ja kohta 5 (BRS-pelastusvarjon käsittelyohjeet) siirrettiin kohtaan 4 (ilmoitusasiat).
4. **Ilmoitusasiat:** a) EUT:n kokoonpano; b) kulkuoikeudet lentopaikoilla; c) BRS-pelastusvarjon käsitelyohjeet.
  - a) **EUT:n kokoonpano:** Matti Laukkanen on jättänyt toimikunnan, mikä merkittiin EUT:n tiedoksi. Uudet jäsenet Markku Hakamäki ja Kai Pätsi lausuttiin tervetulleiksi toimikuntaan.
  - b) **Kulkuoikeudet:** Säännöt koskien liikumista lentopaikkojen aidatuilla alueilla ovat tarkistettavana. SIL on ottanut yhteyttä FINAVIA:aan, jonka tuloksena on pidetty neuvottelukokous, jossa SIL:llä on ollut neljä edustajaa. FINAVIA on suhtautunut myönteisesti SIL:n ehdotukseen, että harrasteilmailijoille myönnettäisiin kulkuoikeudet avainkortilla. Kolmas osapuoli, Ilmailuhallinto tulee myös mukaan päättämään asiasta. Kulkuoikeuksiin liittyen on myös ehdotettu ns. ”merkittyä aluetta” yleisilmailijoille, mikä merkitsisi, että aitausta liikennekoneiden ja kerhon alueen välillä ei olisi tarpeellinen. On päätetty perustaa työryhmä tätä varten, jossa Kai Mönkkönen toimii yhteyshenkilönä.
  - c) **BRS-ohjeet:** Ehdotus sääntöihin koskien BRS-pelastusvarjojärjestelmää esitettiin. Todettiin, että tarvitaan ohjeistusta pelastustoimen henkilöstölle, siitä miten tulee toimia tehtävissä jossa kohteena on vaurioitunut lentokone, jonka BRS-pelastusvarjoa ei ole laukaistu. Ohjeistuksessa on myös oltava selostus ilma-alusten välisistä eroista, esimerkiksi onko kyseessä Trike, B-luokan ylä-/alataso/kaksitaso jne. Laukaisualue on merkittävä varoituskolmioilla, joiden sivut mittaisi 10 cm. Tom Arppe tarjoutui editoimaan kuvia eri ehdotuksista. Varoitustarrasta voisi kehittää myyntituotteen SIL-shoppiin.
5. **Jorma Laineen esitykset:**
  - a) **Sääminimit kouluyksinlennoilla:** Päätettiin puoltaa Jorma Laineen ehdotusta siitä, että valvotuilla kouluyksinlennoilla oleville oppilaille sallittaisiin laskukierrosarjoittelua varten OPS M1-16 mukaisia sääminimejä (pilvikorkeus 1000 FT ja vaaka-näkyvyys 5 km), edellyttäen että valvova opettaja on varmistanut säätilanteen. Oppilaan muilla valvotuilla yksinlennoilla noudatettaisiin TRB M1-9 mukaisia sääminimejä.
  - b) **UL-hinauslentäjäoikeus:** Todettiin tarpeelliseksi esittää, että UL-hinauslentäjäoikeus myönnettäisiin Toni Mäkelälle ja Kai Pätsille. Päätettiin puoltaa myös ehdotusta, että hinauslentäjän kelpuus lentokoneita varten olisi voimassa myös UL-koneilla hinattaessa.
  - c) **UL-MGPL-lupakirjavaatimukset:** Todettiin tarpeelliseksi tarkistaa UL- ja MGPL-lupakirjavaatimuksia tarkoituksena toisaalta niiden yhtenäistäminen, toisaalta mahdollistaa valvottujen yksinlentojen suorittamista lentokokeen ja lupakirjan myöntämisen välisenä aikana. Ehdotettiin, että Jyrki Viitasaari, Mika Mutru ja Ville Kajala sekä Matti Huoviala valmistelisivat asiaa.
6. **Tyypikoulutus experimentalrakenteisilla helikoptereilla:** X-helikopterien tyypikoulutus muodostaa ongelman, koska jokainen X-helikopteriyksilö on käytännöllisesti katsoen omaa tyyppiä. Todettiin lisäksi, että yleisesti experimental-koneilla kouluttaminen niin tyyppien kuin kelpuutustenkin osalta on lähes mahdotonta nyky sääntösten puitteissa. Linjana voitaneen pitää, että rakennusluvan haltija antaisi tyypikoulutuksen. Koulutusta voitaisiin antaa myös ei tyyppihyväksytyllä koneella ja tyypikoulutuksen antana ei välttämättä tarvitsisi olla lennonopettaja.

Perehdyttämisen- ja eroavaiskoulutuksessa perusteena tulee olla ilma-aluksen pääluokan lupakirja (GPL, MGPL, UPL, PPL) + tietty oikeus. Miten käsiteltäisiin koulutusta entisillä tyyppihyväksytyillä lentokoneilla, jäi avoimeksi kysymykseksi.

Keskusteltiin mahdollisuudesta saada harrasteilmailijan lupakirjojen myöntämisoikeudet SIL:oon, mikä puolestaan vaatisi, että SIL:llä olisi vaikutusvaltaa määräysten laatimisessa, esim. konetyyppikohtainen koulutus experimentalkoneella (RPL).

SES-kelpuutuksen (single engine seaplanes) koulutusvaatimukset on määritelty JAR-määräyksissä muttei sitä miten tulisi kouluttaa. Koulutusohje on kansallinen.

Päätettiin kannattaa Markku Salmisen määräysluonnosta ja pyydettiin Jorma Sucksdorffia selvittämään esimerkiksi Fouga-koulutukseen liittyvät kysymykset Ilmailuhallinnossa.

- 7. Talvipäivät:** Talvipäivien pitopaikasta keskusteltiin. Todettiin, että Kuopion läheisyydessä sijaitseva Iso-Valkeinen –niminen hotelli on kohtuuhintainen ja muutenkin sopiva. Muut ehdotukset (Tampere ja Jyväskylä) todettiin liian kalleiksi. Käytiin läpi kokouspaketit jolloin päätettiin varata pienempi auditorio Iso-Valkeisen hotellista (max. 200 henkilöä). Ehdotettiin 10 euron osallistumismaksun perittämistä.

Ohjelmaehdotukseksi esitettiin: a) pyöriväsiipiset ilma-alukset, mm. autogiroit, b) Ilmailuhallinnon määräyksiä, c) tunnustuspalkinto toimikunnalta Esko Lähteenmäelle hänen luentonsa päätteeksi, c) Taneli Äikäs pyydetään mukaan talvipäiville UL/A-luokan sekä liidinasioiden järjestäjäksi.

Ehdotettiin pronssinen ansiomerkki Taneli Äikäälle (tarkistetaan vielä, että hän on SIL:n jäsen).

- 8. EMF-konferenssi:** Päätettiin valita Nicke Rostedt EUT:n observer'iksi Englannissa Hendonissa pidettävässä EMF:n vuosikokoukseen. Osallistuminen edellyttäisi EUT:n jäsenyys mikä vaatisi SIL:n hallituksen päätöstä.

Nicke Rostedt kertoi EASA:n uudesta sääntelyehdotuksesta A-NPA (= Advance – Notice of Proposed Amendment). Otetaan kantaa käymällä se läpi sähköpostin välityksellä. Tähtäimessä olisi RPPL-luokka joka olisi UPL:n ja PPL:n välimuoto. Ajankohtaisia kysymyksiä olisivat:

1. MDN23 jolloin vältetään liikaa byrokratiaa joka nostaa kustannukset.
2. Ultrakevyen lentokoneen enimmäislentoonlähtömassa 450 kg muodostaa kuilun PPL-haltijan lentokalustoon nähden. Ratkaisuna tähän olisi RPPL (Recreational Private Pilot's License) ja VLA (Very Light Aircraft) jonka enimmäislentoonlähtömassa olisi 750 kg ja enintään kaksipaikkainen.
3. Muuntokoulutus pyrittäisiin saada modulaariseksi.
4. USA:ssa tyyppitetty LSA koneet (Light Sport Aircraft) voitaisiin käyttää Euroopassa ilman erillistä hyväksyntää. LSA:n valmistaja vastaa siitä, että ilma-alukset täyttävät esitettyjä vaatimuksia. Tarvittava lupakirja olisi RPPL.

Päätettiin uudelleen esittää, että EUT/Finland liittyisi EMF:n (European Microlight Federation) jäseneksi. Todettiin, että EMF:n jäsenmaksu määräytyy UPL:n haltijoiden lukumäärän mukaan.

- 9. Avainhenkilöpäivät:** Tiedusteltiin, ketkä EUT:n jäsenet osallistuisivat Sveitsin Rantasipi –hotellissa Hyvinkäällä 7 - 8.10.2006 pidettävillä SIL:n avainhenkilöpäivillä.
- 10. Massankorotukset:** Päätettiin esittää lisäyksen määräysmuutosehdotukseen 5 % massankorotusta harrasterakenteisille UL-lentokoneille (vähintään 51 % omaa rak. työtä). Todettiin, että Ilmailuhallinto myöntää tällä hetkellä BRS-pelastusvarjojärjestelmillä varustetuille UL-lentokoneille 5 % massankorotusta 450 kg:sta konekohtaisesti.
- 11. Rekisterimuutos:** Tiedotettiin, että OH-U427 (KR-2) siirtyy experimental-rekisteriin tunnuksella OH-XKE.
- 12. Tapani Honkasen kirja-asia:** Päätettiin kopioida tietty kirja (?), mikäli T. Honkanen suostuu antaa sen kopioitavaksi.

13. Diesel-Cessna projekti: Todettiin, että moottoripukin hinnaksi on kertynyt kohtuuton rahamäärä (eli noin 10-kertainen) verrattuna siihen, miten se olisi voitu tehdä esimerkiksi ammattikorkeakoulussa. Kysymykseksi muodostuu Akin (Suokkaan?) osuus, mikä päätettiin selvittää.

Päätettiin käydä sopimukset tarkasti läpi ja todettiin, että on olemassa kolme vaihtoehtoa asian ratkaisemiseksi:

1. Kone rakennetaan valmiiksi
2. Projekti lopetetaan ja myydään pois hänelle
3. Projekti lopetetaan ja haetaan moottori pois joka huutokaupataan

Päätettiin, että Jouni Laukkanen tiedustelee projektin nykytilaa liittyen a) suunnitteluun b) moottoripukkiin c) moottoriasennuksen töihin. EUT voisi mahdollisesti tarjota kohde harjoitustyöksi ammattikouluun.

Toni Mäkelä ehdotti, että Tikkurilassa sijaitsevassa ammattikoulussa rakennettaisiin moottoripukki sekä cowlingit jonka jälkeen mahdollisesti asennetaan ne Cessna 150:een.

Toinen ehdotus olisi rakennustöiden jatkaminen TAMK:ssa (Tampereen ammattikorkeakoulussa).

14. EFLL (Lapinlahti) Fly-in: Kerrottiin kuulumisia EFLL Fly-in leiristä. Tapahtumaan osallistui 75 ilmailijaa + katselijat. Kaksi A-luokan tarkastuslentäjää eivät saapuneet. Paikalla oli eri aktiviteettejä:

- lentokoulutus
- punnituskurssit
- moottoritietoutta

Myyntitoiminta oli ollut vähäistä. Kiinnostus uudesta kalustosta sekä myös vanhoista Hi-way trikeista oli ollut huomattava. Venäläisten para-trike oli mukana esittelyssä. Valitettavasti 1-paikkainen Trike 72 V:n sähkömoottorilla ja 14 kg:n akulla joka antaisi koneelle 15 min. toiminta-aikaa, ei saapunut EFLL:een.

Ehdotettiin, että järjestettäisiin vastaavanlainen tapahtuma vuonna 2007 (mutta ei välttämättä EFLL:ssa).

Kerrottiin, että Virpi Nieminen ja Pekka Vartia osallistuisivat avainhenkilöpäiville liidintoimikunnan edustajina. Määräysmuutosesitys koskien A-luokan UL-koneiden (myös vesilento-trikeiden) siirtoa liidinluetteloon, on lähetetty Ilmailuhallinnolle. Hannu Martikainen ja Markku Hiedanpää muokkaavat esitystä määräysluonnoksi josta odotetaan palautetta lausuntokierrokselle (2 eri versiota?). Tavoitteena on, että Triket olisivat jo vuonna 2007 liidinluettelossa (ja SIL:n tai liidintoimikunnan valvonnassa?).

15. Experimental- ja UL-koneiden lentokelpoisuudesta: Jouni Laukkanen kertoi, että experimental- ja ultrakevytlentokoneille ei myönnettäisi rajoitettua lentokelpoisuustodistusta (koe- ja harrasterakenteisille ilma-aluksille), vaan lupa ilmailuun (Permit to Fly) olisi voimassa jos EU:n jäsenmaassa on myönnetty tyyppitodistus joten se hyväksyttäisiin sellaisenaan myös Suomessa. Silloin englanninkielinen lento-ohjekirja ei välttämättä riitä.

16. Experimental-koneiden IFR-sertifiointi: Kate Alhola ja Karoliina Salminen (MILK:n ja MIK:n jäseniä) ovat tehneet esiselvitystyön Ruotsissa em. asiassa, jossa tavoitellaan omaa tarkastussysteemiä. Tästä voisi saada mielenkiintoinen esitelmä-aihe talvipäiville. Olisi tietenkin perusteltua tutustua aiheeseen ennen esitelmää. Mainittiin FA:n IR-rating ja päätettiin ottaa selvää, mitä Brittien IMC-kelpuutukseen vaaditaan.

17. Rakennusluvut: Todettiin, että koneiden yksilöintitiedot ovat puuttuneet joistakin rakennuslupahakemuksista. Osa vaadittavista tiedoista ei välttämättä ole kuitenkaan mahdollista saada ennen koneen valmistumista, joten ”tekniset tiedot” lomaketta ei tarvitse täyttää kuin soveltuvilta osin luvan hakuvaiheessa.

18. EUT:n taloudellinen tilanne: Tällä hetkellä toimikunta näyttää – 382 euroa, mutta tulot puuttuvat. Todellinen tilanne lienee n. + 6618 euroa (ei välttämättä 100 % oikea arvio). Todettiin, että SIL pyrkii selvittämään EUT:n taloudellinen tilanne avainhenkilöpäivillä.

19. Tarkkuuslentokilpailut: Tarkkuuslentokilpailuihin tarvittaisiin 12 – 16 loggeria (GPS-pohjaisia taltiointilaitteita, joilla on GNSS tallentimia).

20. Experimental-rakentajan kansio: Päätettiin selvittää rakentajan kansion nykytilaa. Mainittiin samalla Tony Bingelis Award (joka voitaisiin kytkeä rakentajakansioon päivitykseen?).

- 21. Experimental-rakentajakilpailun voittaja:** Nicke Rostedt kertoi, että SIL:n viallisilla sivuilla ei ole tietoa experimental-rakentajakilpailun voittajasta. Sama asia koskee Sammon Haarikan saajaa (Hannu Saastamoinen). Päätettiin toimittaa lista Sammon Haarikan saajista Tom Arpelle.
- 22. EUT:n seuraava kokous:** Päätettiin pitää seuraava kokous avainhenkilöpäivillä Sveitsin Rantasipissä Hyvinkäällä sunnuntaina 8.10.2006 klo 13.30. Kokous päätettiin klo 22.30.

Vakuudeksi:

Torbjörn Bengtström
kokouksen sihteeri